

VISITAS I ELVERHØY SOKN I TROMSØ DOMPROSTI I NORD-HÅLOGALAND BISPEDØMME 01.-06. FEBRUAR 2022

Kjære Elverhøy menighet.

Visitasen i her har vært en god opplevelse for meg som biskop. Jeg og følget mitt; domprost Stig Lægdene og rådgiver Jon Marius Kobro Hammer har blitt mottatt på en gjestfri og åpen måte. Det er vi veldig takknemlige for!

Vi er et år på overtid – koronaen hindret oss i å ha visitas i fjor. Men nå fikk vi det til, selv om vi måtte justere programmet litt undervegs, og mistet noen poster i programmet. Det har vært fint å være på visitas her, som er gang- eller sykkel-avstand for meg. For jeg er ikke bare biskop i Elverhøy, denne gangen er jeg på visitas i min egen menighet.

Jeg er gammel nok til at jeg som ungdom har vært på gudstjeneste i Landskirka, mens den lå like ved det som nå er Fylkeshuset. Vi er i Tromsøs eldste kirke, som har vært flyttet to ganger. Ved 200-årsjubileet for kirka i 2003 kalte biskop Per Oskar kirka for «Tromsøs hellige skrin», og det ble også tittelen på Johnny Hansens bok om kirka. Ikke bare er bygget en tradisjonsbærer og et museum over Tromsøs kirkehistorie, men den er et bygg i aktiv bruk. Kirken er fylt av *levende stener*-dere som arbeider her, alle som gjør frivillig innsats i menigheten, og alle som søker til kirken for fellesskap og åndelig betjening., både til livets store anledninger og til hverdagslige aktiviteter.

Når biskopen er på visitas i en menighet, viser det at menigheten tilhører et større fellesskap: den verdensvide kirke, Den norske kirke og Nord-Hålogaland bispedømme. Som biskop skal jeg ha tilsyn med menighetene og de ansatte, og har et særlig oppdrag i å ha tilsyn med dem som er vigslet til kirkelig tjeneste.

Ordet visitas betyr egentlig besøk. Visitasen gir oss mulighet til å se hverandre, til å se menighetens liv og virke, men også til å sette søkelys på særlig viktige oppgaver i soknet, og til å samtale og tenke høyt sammen om veien videre. Hensikten med visitasen er å oppmuntre og inspirere, og sammen se på muligheter og oppgaver i tida fremover, se menigheten, de ansatte og de frivillige.

I forkant av visitasen har domprosten tidligere gjennomført en kontorvisitas med befarings av bygg og kontorforhold, samt forberedt visitasen sammen med stab og menighetsråd. Dette har gitt meg et godt utgangspunkt for denne visitasen, sammen med menighetens egen visitasmelding.

Det viktigste for meg er å møte mennesker, og det har vært mange gode møter. I løpet av uka har vi truffet både ansatte og frivillige medarbeidere. Det oppstår sterke inntrykk fra møter som jeg vil bære med meg lenge etter visitasen; møter med enkeltpersoner, fellesskap og tanker om kirkas fremtid i Elverhøy. Dette er den siste dagen av denne visitasen.

Visitasen har hatt som tema «Helhetsplan for Elverhøy menighet» og vi hadde en egen fagsamling med tanker om hvordan menigheten kan eller bør spisse sitt arbeid. Som biskop og leder for prestedtjenesten er jeg opptatt av hva vi får ut av ressursene i vårt kirkelige arbeid. Hvor og hvordan skaper vi de gode møteplassene for mennesker, møteplasser som preges av Guds nærvær, omsorg og kjærlighet?

Elverhøy er en relativt ung menighet, etablert i 1975, selv om kirken er Tromsøs eldste. Derfor har mange flere en menighetens innbyggere et nært forhold til nettopp denne kirken. Denne vakre kirken med den flotte beliggenheten tiltrekker seg langt flere enn menighetens egen befolkning. Ikke minst til vielse, dåp og begravelse. Menigheten har et særlig ansvar for

samisk kirkeliv i Tromsø, med egne samiskspråklige gudstjenester og tiltak for barn og unge. Det er stor utbygging langs sjøen innenfor menighetens grenser fra Strandveien til Vangberg. Folketallet øker og det er store barne- og ungdomskull som også skal ha kirkelig betjening. Samtidig har menigheten en kjerne av godt etablerte mennesker som har vært aktive i mange tiår.

Inntrykk fra visitasen

Dere har dyktige, høyt kompetente og engasjerte ansatte og frivillige medarbeidere i menigheten. Det er det grunn til å være takknemlig for. For første gang på mange år er det fast ansatte på plass i alle stillinger, og dette gir en ro og bedre mulighet for kontinuitet i utviklingen av menighetslivet.

Det gjøres mye godt frivillig arbeid og her er mye å glede seg over.

Kirkebygget er i relativt god innvendig stand, men har en del vedlikeholdsbehov. Det gjelder særlig utbedring av tak og drenering. Dessuten mangler sprinkleranlegg, og varmeanlegget er overmodent for utskiftning. Dette haster det med å få i orden. Kirkevergen er i prosess med dette, og Elverhøy kirke har høyeste prioritet på utvendig vedlikehold samt sikring av verdier.

Hvilke møter har vi så hatt under visitasen?

Visitasens startet tirsdag med møte med de ansatte og menighetsrådsleder Hilde Widding. Det er stor trivsel blant dere. Jeg fikk en orientering om status og tanker om tiden fremover. Det er en generell smittevernstilltaks-trøtthet i staben her som så mange steder. Men nå slipper disse etter hvert taket, og dere går på med ny optimisme og full stab.

De ansatte har kontorfasiliteter felles med Domkirken menighet, domprost og fellesrådets ansatte i Skippergata. Men dere har gjort grep for å kunne være mer i Elverhøy kirke til møter og administrativt arbeid med etablering av kontor i kjelleretasjen.

Kirken har høyt aktivitetsnivå både på dag- og kveldstid.

Senere på tirsdag hadde vi et møte med omsorgstjenesten på Sør-Tromsøya. Dette ble holdt digitalt pga. smitteutbrudd, men ble et godt møte likevel. Jeg er en biskop med en kjepphest for inkluderende kirkeliv. Jeg er svært opptatt av at vi tilrettelegger for kirkelig betjening for folk med utviklingshemming av alle slag. Og alle må finne sin naturlige plass i gudstjenestefellesskapet i enhver gudstjeneste. Dette krever blant annet at omsorgstjenesten legger til rette for at deres brukere som ønsker det, kan delta i kirkelige aktiviteter. I domprostiet er det et spesielt tilrettelagt tilbud for folk med utviklingshemming, kalt UNIK. De har månedlige samlinger med et varmt og inkluderende fellesskap. Her kommer noen faste brukere, men jeg tror det er langt flere som ville hatt glede av det om det ble bedre kommunisert og tilrettelagt for brukergruppen. VI fikk en god dialog med omsorgstjenesten om disse hjertesakene. Jeg tror at her er det potensiale for et godt samarbeid framover.

Deretter besøkte vi Karmelittklosteret i Holtveien. Vi fikk høre om Karmelittordenens historie. Og en spennende fortelling om drivkreftene bak etableringen av klosteret her i Tromsø. Deretter feiret vi vesper, kveldsbønn i lag med Biskop Berislav Grgić, pater Arne Kirsebom og nonnene i klosterkirken. Jeg fikk selv holde homilien, en kort preken. Det er godt når vi fra ulike kirkesamfunn kan samles til økumeniske fellesarrangement. Vi har mer som forener oss i Kristus en det som skiller oss.

Tirsdag kveld møtte jeg menighetsrådet. Det er satt av 50.000 kr til innledende prosess om nytt orgel og en orgelkonsulent er engasjert. Et nytt orgel er et økonomisk utfordrende prosjekt å lande. Her må menighetsrådet og kirkevergen være kreative med tanke på å finne finansieringsmuligheter. Det har vært arbeidet lenge med denne saken, den var tematisert på forrige visitas, og den bør finne en løsning.

Menigheten har en diakoniplan, men ikke et diakoniutvalg. Diakoni er en helt nødvendig livsnerve i en menighet. Dette må også få sin naturlige plass i den helhetlige menighetsplanen som er under arbeid. Etter Menighetsrådsmøtet har jeg sendt dere skriftlig ressursmaterieell med maler for diakoniplaner tilpasset menighetene som jeg håper dere kan ha nytte av i videre arbeid med diakonien.

Elverhøy er en skolemenighet med 6 grunnskoler i soknet. Dette påvirker barne- og ungdomsarbeidet og jeg utfordrer menighetsrådet og de ansatte til å samarbeid med, grunnskolene i menigheten. Skolene må f.eks. gjerne inviteres inn i kirkerommet med sin lokalhistorie og kulturelle skatter. Areopagos sitt arbeid i Hong Kong. Misjon og kontakt med kristne i den store verden hører med til det å være kristen menighet.

Menighetsrådet ønsker seg økt bemanning. Både diakon og kateket. Dette må ses i sammenheng med den helhetlige menighetsplanen og spissingen av satsningsområder som menighetsrådet vil lande på.

Domprosten har meldt inn Elverhøy menighet når bispedømmerådet skal vedta hvor i bispedømmet en kateket-stilling skal plasseres. Domprosten er enig med menighetsrådet om at ungdomsarbeid er et viktig satsningsområde for menigheten.

Menighetsrådet ønsker seg en Kirkeutestue. Denne er finansiert av menighetens diakonifond og økonomisk støtte fra bispedømmerådet, og skal kunne brukes aktivt til menighetens aktivitetstilbud, særlig rettet mot barn og unge. Det gjenstår en utfordring med tanke på plassering og estetikk. Bispekontoret kan være behjelpelig med å lande prosjektet med tanke på søknadsprosesser.

Elverhøy er «samisk menighet» i Tromsø. Jeg har pålagt alle menigheter i Nord-Hålogaland bispedømme å bruke samiske liturgiledd og gjerne salmer i enhver gudstjeneste. Videre ønskes kvenske ledd brukt der det er naturlig. Elverhøy menighet har et godt samarbeid med samiske barnehager og skoleklasser om gudstjenester og noe barne- og ungdomsarbeid. Dette arbeidet kan videreutvikles til å bli mer omfattende. Videre vil jeg utfordre menigheten til å implementere noen enkle kvenske innslag i gudstjenestelivet.

Onsdag formiddag hadde vi et fagmøte om helhetlig menighetsplan for Elverhøy menighet.

Helhetlig menighetsplan er vedtatt av kirkemøtet, og Elverhøy er utfordret til å være med i pilotprosjekt på dette.

En helhetlig menighetsplan er ment å samordne og forenkle øvrig planverk. Fra kirkerådet utarbeides det digitale verktøy og ressurser som skal støtte lokalmenighetene i dette arbeidet, og bispekontoret vil tildele veiledere i planarbeidet.

En helhetlig menighetsplan består av 3 hovedpunkter:

1. Å se: Menigheten og lokalsamfunnet.
2. Å vurdere: Hvordan skal vi videreutvikle arbeidet vårt.
3. Å handle: Planlegge og gjennomføre menighetens aktiviteter.

Sokneprest Hans Erik Schjøth har arbeidet frem et godt forarbeid til planprosessen. Og prosessen er kanskje like viktig som planen, da den handler om å kartlegge behov og ressurser

og handle ut fra dette. Det hele skal kunne ut i en helhetlig plan for hvordan menigheten vil satse i sitt arbeid.

Domprosten utfordret menigheten til å spisse satsningen i sitt arbeid. Og Domprosten lover bemanningsressurser til den menigheten som vil satse tungt på barne- og ungdomsarbeid.

Onsdag ettermiddag møtte jeg to av konfirmantgruppene.

De stilte forberedte spørsmål om himmel og helvete, godhet og ondskap, samliv og seksualitet, gudsbevis, skaperverket, abort, homofili, selvmord, evolusjonsteorien, forholdet mellom vitenskap og teori, Biskopens gudsbilde og fordommer rundt kristen livsførsel. Det var mange gode og krevende spørsmål. Og en biskop har ikke svar på alt. Konfirmanttimen ble omkranset av en liturgisk åpning ved kapellan Jill Sæterbø Kjølås og Kantor Erlend Karlsen, samt bønn og tospråklig velsignelse til avslutning.

Onsdagen bla avsluttet med kulturkveld i kirken «Tromsøs hellige skrin»

Arrangementet ble ledet av soknepresten. Medvirkende var journalist Johnny Hansen som fortalte om Elverhøy kirkes historie, Artist Anne Nymo Trulsen sang viser av Erik Bye og fra eget repertoar og formidlet noen tanker om å være solist i kirken ved livets store anledninger, og særlig begravelser. Kantor Erlend Karlsen spilte til salmesangen. Dette var første dag med lettelse i smitteverntiltakene og det var befriende og kunne åpne kirken uten plassbegrensninger. Takk for en fin kveld!

Torsdag ettermiddag besøkte vi UNN Åsgård

Der møtte vi preste- og samtaletjenesten, samt klinikkledelsen. Det ble en god samtale om å være prest i psykiatrien. Ledende sykehusprest Torbjørn Askevold beskrev en opplevelse av å fylle ut en rolle som er nødvendig for å vise respekt for å betjene hele mennesket som står i eksistensielle kriser. Vi møter psykiatrien både i institusjon, men også i hverdagen generelt. Det ble en god samtale om hvordan preste- og samtaletjenesten kan samhandle med sykehuset for øvrig, og jeg tror samtalen ble en spore for å utvikle dette samarbeidet videre.

Så gikk ferden videre til kirken med familiemiddag, samisk småbarnsang ledet av Johan Mahtte Skum. Dette er en fin arena der små barn sammen med foreldre kan bli kjent med samiske sanger og samiske kristne tradisjoner. Etterpå besøkte vi aspirantkoret og barnekoret ledet av kantor Erlend Karlsen. Det var herlig å dele sanggleden med barna. Og disse tiltakene er et svært viktig rekrutterende tiltak og et av de kontinuitetsbærende arbeidene dere må hegne om i Elverhøy menighet.

Gjennom visitasen har jeg merket meg disse særlige utfordringene for Elverhøy menighet.

1. Rapporten fra visitasen i 2012 viste til behov for nytt orgel, og dette vil jeg også løfte frem. Jeg utfordrer derfor Tromsø kirkelige fellesråd ved kirkevergen og menighetsrådet til å jobbe mer med finansieringsmuligheter for nytt orgel. Det blir ny visitas (med ny biskop) om 8-10 års tid og da bør vi kunne glede oss over nytt orgelbrus.
2. Eiendomsforhold må avklares med Tromsø kommune. Kirken og kirketomten er ikke overdratt til soknene. Dette gjelder mange kirker i Tromsø kommune. Dette skulle vært gjort

for 25 år siden og må få en snarlig løsning. Jeg utfordrer Fellestrådet til å lande dette i samarbeid med kommunen i nær fremtid.

3. Helhetlig menighetsplan. Menighetsrådet er godt i gang med dette arbeidet, og jeg utfordrer rådet til å tydeliggjøre både diakoni og arbeid med menighetens store barne- og ungdomskull i planen.

4. Inkluderende kirkeliv. Jeg utfordrer de ansatte i Elverhøy menighet til å følge opp visitasens møte med omsorgstjenesten for å sikre kirkelig betjening av mennesker med utviklingshemming og gi gode tilbud til disse.

5. Elverhøy kirke er utpekt som Tromsøs «samiske kirke». Dere har allerede et etablert samarbeid med samiske barnehager og skoleklasser. Jeg utfordrer Elverhøy menighetsråd i samarbeid med de ansatte om å arbeide videre med samisk kirkeliv og videreutvikle dette. Det gjelder både samiske gudstjenester, men også samiskspråklig liturgi og salmer brukt i gudstjenestene. Jeg vil også be menigheten om å ta inn kvensk i gudstjenestene, slik det f.eks. ble gjort her i dag.

Det er nesten 10 år siden forrige visitas. Trolig går det bortimot like lang tid til neste gang. Prosten har i oppgave å følge opp de utfordringene som visitasen har pekt på, i samarbeid med menighetsråd og ansatte. Prosten skal i løpet av det første året gjøre et oppfølgingsbesøk i soknet, og rapportere tilbake til biskopen om dette.

Til slutt: Tusen takk for all åpenhet og gjestfrihet som vi er blitt møtt med. Jeg vil rette en stor takk til menighetsrådet, de ansatte, frivillige og prosten for god tilrettelegging av visitasen. Takk for gode dager sammen!

Mitt ønske er at dere må samarbeide godt og ta vare på hverandre.

Guds rike velsignelse over tider som kommer.